

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розглянуто особливості організації самостійної роботи студентів з урахуванням сучасних вимог та умов навчання, методи її ефективної організації як невід'ємної складової у системі освітнього середовища.

Розширення функцій і зростання ролі самостійної роботи студентів не тільки веде до збільшення її обсягу, а й обумовлює зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, що сприятиме самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю за своєю навчальною діяльністю, виховуючи самостійність як особисту рису характеру. Цілеспрямована сукупність дій студента під керівництвом викладача на основі використання засобів супроводу навчального процесу передбачає самостійність – можливість здійснювати самостійну роботу на основі формування якостей рефлексивного керування.

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може становити від 15 до 55 % навчального програмового матеріалу) і дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.

Для опанування навчального матеріалу можна пропонувати студентам різноманітні методи самостійної роботи з книгою: складання плану прочитаного, тез, конспектування, анотація, цитування, рецензування, реферування, нотування (виписування незрозумілих слів із подальшим тлумаченням).

Але на сучасному етапі підручники замінили інші джерела інформації, такі як ІКТ (інформаційно-комунікативні технології), а студенти є "мешканцями" соціальних мереж, Інтернет-простору, віртуального комп'ютерного світу.

Використання ІКТ сприяє розширенню дидактичних можливостей в організації самостійної роботи студентів, а саме:

- забезпечення гнучкості навчального процесу за допомогою варіативності;
- трансформації змісту, методів і форм навчання, організації навчальних занять, поєднанню різних методик навчання для студентів різнорівневої підготовки;

- варіювання складності та обсягу завдань, темпу їхнього виконання; активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів через моделювання якісно нового типу візуалізації навчального матеріалу як реальних, так і віртуальних об'єктів, процесів і явищ;

- ігрового навчання.

Окрім самостійного засвоєння знань, студенти мають опанувати методи аналізу, синтезу, узагальнення інформації.

Важливим для професійної освіти є навчити студента опанувати професійну термінологію, оперувати спеціальною термінологією, аргументовано висловлювати власну думку, аналізувати факти, вміти вести дискусію. У зв'язку з цим значення набуває самостійна робота з додатковими джерелами (глосаріями, енциклопедіями, словниками, базами даних), що забезпечує можливість зіставлення матеріалу, узагальнення, порівняння, аналізу, класифікації.

Раціональна організація самостійної роботи студентів з використанням інноваційних форм та ІКТ дозволяє не тільки інтенсифікувати роботу в якісному засвоєнні навчального матеріалу, а й закладає основи подальшої постійної самоосвіти та самовдосконалення, а інформаційно-освітнє середовище, яке створюється за допомогою інтеграції сукупності програмно-апаратних і традиційних форм навчання визначає самостійну роботу студента як більш незалежну, пріоритетну і творчу.

О. М. Мкртичян

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Основне завдання підготовки фахівців у закладах вищої освіти пов'язано із забезпеченням виховання молодих людей, здатних критично і глибоко мислити, готових стояти біля витоків змін та ефективно з ними працювати.

На сучасному етапі у викладача мають бути сформовані нові навички, серед яких можна визначити обов'язковість, базову педагогічну підготовку, організацію навчального процесу, толерантність, відкритість до питань, інноваційність, технологічний ентузіазм, соціальність, зацікавленість і майстерність.

Таким чином, сучасні викладачі, які ефективно використовують нові технології, мають такі характерні риси:

- завжди починають з питання «навіщо це треба», тобто не використовують технологію заради технології, але мають причину для її застосування;